

Cliëntorganisaties reageren op nieuw wetsvoorstel Wet zorg en dwang

Alzheimer Nederland, Ieder(in), KansPlus, LFB, het LSR en Per Saldo reageerden gezamenlijk op het nieuwe wetsvoorstel voor de Wet Zorg en dwang (Wzd). Wij zien verbeteringen als het gaat over de rechten van mensen die met onvrijwillige zorg te maken krijgen. Toch blijft de wettekst te ingewikkeld en onduidelijk. We maken ons zorgen over wat dat in de praktijk doet met de rechten van mensen. Daarom doen we voorstellen om de nieuwe wettekst aan te scherpen en te verduidelijken.

Altijd vanuit cliëntperspectief

De impact van onvrijwillige zorg op het leven van mensen is groot. Het leidt altijd tot inperking van fundamentele grond- en mensenrechten. Zo zegt het VN-verdrag Handicap dat onvrijwillige zorg alleen mag worden toegepast, als het echt niet anders kan. Ook eist het VN Verdrag Handicap stevige waarborgen in de wetgeving om de rechten van mensen te beschermen. We zien dat in het wetsvoorstel veel aandacht is voor het (beter) waarborgen van deze rechten, vanuit het perspectief van mensen zelf. Het is belangrijk dat deze rechten ook heel duidelijk benoemd worden in de wettekst. Daar hebben we zorgen over. Daarom doen we een aantal voorstellen om de Wzd hierop te verbeteren, onder andere:

- Neem het VN-verdrag Handicap steviger mee bij het schrijven van de wettekst.
- Gebruik duidelijke en begrijpelijke taal en terminologie en wees daarin consequent.
- Verduidelijk de rol/positie van de wettelijk vertegenwoordiger en ga daarbij uit van ondersteunende besluitvorming, zoals omschreven in VN-Verdrag Handicap.

Informatieverplichting en begrijpelijke taal

Het is belangrijk dat mensen door hun zorgaanbieder actief worden geïnformeerd over de Wzd en de rechten die zij hebben. Dit gebeurt nu nog veel te weinig, blijkt onder andere uit onderzoek van de [cliëntenorganisaties](#) en [de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd](#) (IGJ). Daarom hebben we gepleit voor een wettelijke verplichting voor zorgaanbieders om cliënten en hun naasten in begrijpelijke taal te informeren over de Wzd. Dat staat nu in het nieuwe wetsvoorstel, maar kan volgens de cliëntorganisaties nog wel verder aangescherpt en verduidelijkt worden. Daarbij zien we ook een rol voor de cliëntenraad. We doen een aantal voorstellen, waaronder:

- Voeg aan het beleidsplan van zorgorganisaties toe op welke wijze cliënten en vertegenwoordigers in begrijpelijke taal worden geïnformeerd over de Wzd en hun rechten.
- Licht de term 'begrijpelijk' duidelijker toe, ook in het licht van het VN-verdrag Handicap;
- Voeg meer verplichte momenten toe waarop cliënten en hun vertegenwoordigers actief worden gewezen op hun rechten, zoals ondersteuning door een cliëntenvertrouwenspersoon (cvp) en het kunnen indienen van een klacht.
- Maak de informatieverplichting ook een grond om een klacht over in te dienen bij de klachtencommissies onvrijwillige zorg.

Maatwerk mag niet ten koste gaan van de rechtsbescherming van cliënten

Het nieuwe wetsvoorstel moet ook zorgen voor een betere uitvoerbaarheid van de Wzd. Dit zien we niet overal terug. Op sommige plekken kiest de wetgever voor vereenvoudiging en op andere plekken komen er stappen bij. Dan gaat het bijvoorbeeld over artikel 21 en onderdelen van het stappenplan.

We zien dat er bij zorgverleners behoefte is aan meer ruimte voor maatwerk om eigen afwegingen te maken. Dit zou volgens hen de uitvoerbaarheid van de Wzd makkelijker maken. Wij zien echter risico's, wanneer meer maatwerk betekent dat er minder verplichtingen in de wet worden vastgelegd. Dat kan leiden tot minder rechtsbescherming. Bijvoorbeeld wanneer er geen duidelijke verplichting wordt vastgelegd over het geven van begrijpelijke informatie aan cliënten. Zorgaanbieders zetten zich hier uit zichzelf onvoldoende voor in, blijkt uit eerder genoemd onderzoek van [cliëntorganisaties](#) én de [IGJ](#). Onze belangrijkste oproep is hierbij:

- Zorg voor duidelijke en eenvoudige procedures, maar torn daarbij niet aan de rechten van mensen zelf.

Downloads

Nieuwsgierig naar onze volledige reactie? Lees hier het document dat is gestuurd aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Voor meer informatie over de (huidige) Wzd kun je terecht op www.informatiepuntwzd.nl